Raadsbijeenkomst Eijsden-Margraten

Luchtkwaliteit – Schone Lucht Akkoord

Gemeente Eijsden-Margraten

Milieu front Eijsden

Universiteit Maastricht

23 September ‘24

Agenda

Waar staan wij nu?

- Luchtkwaliteit, korte uitleg.
- Luchtkwaliteit in Nederland.
- Luchtkwaliteit in Eijsden-Margraten.

Wat hebben wij gedaan de afgelopen jaren?

- Grensoverschrijdende overlast.
- Onderzoek luchtkwaliteit in Eijsden.

Toekomst & Aanpak.

- Aansluiting bij SLA.
- Metingen. Interventies. Taskforce.

Luchtkwaliteit, waar hebben we het over?

- Aanwezigheid van schadelijke stoffen. *o.a.: stikstofoxiden, fijnstof en ozon.* www.luchtmeetnet.nl
- Vrijwel overal ≤ wettelijke normen. Wettelijke norm ≠ zonder gezondheidseffect → Nieuwe Eu-normen.

- Bronnen buitenland: Stikstofoxiden 25%, PM10: 30%, PM2,5: 40%.
  www.emissieregistratie.nl

- Bronnen stikstofoxiden: Verkeer 70%, Landbouw 12%, Industrie 4%, Energie 4%.
- Bronnen fijnstof PM10: Verkeer 29%, Landbouw 19%, Industrie 18%, Consument 22%.
- Bronnen fijnstof PM2,5: Verkeer 35%, Consument 35%, Industrie 17%.
- Ultrafijnstof | RIVM

Weg-/ Lucht-/ Vaart

Gezondheidseffecten van luchtvervuiling

Ontstaan en verergering longziektes, bijvoorbeeld longkanker en COPD

Laag geboortegewicht en vroeggeboorte

Ontstaan en verergering hart- en vaatziekten, bijvoorbeeld hartklachten of een hoge bloeddruk

Ontstaan astma bij kinderen

In Nederland in 2016:

gemiddeld

8 maanden

kortere levens-verwachting

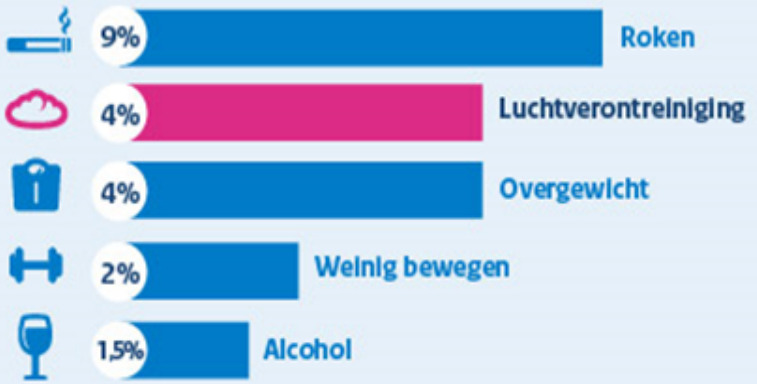
per jaar

11.000

vroegtijdige sterfgevallen

Vergelijking oorzaken ziektelast

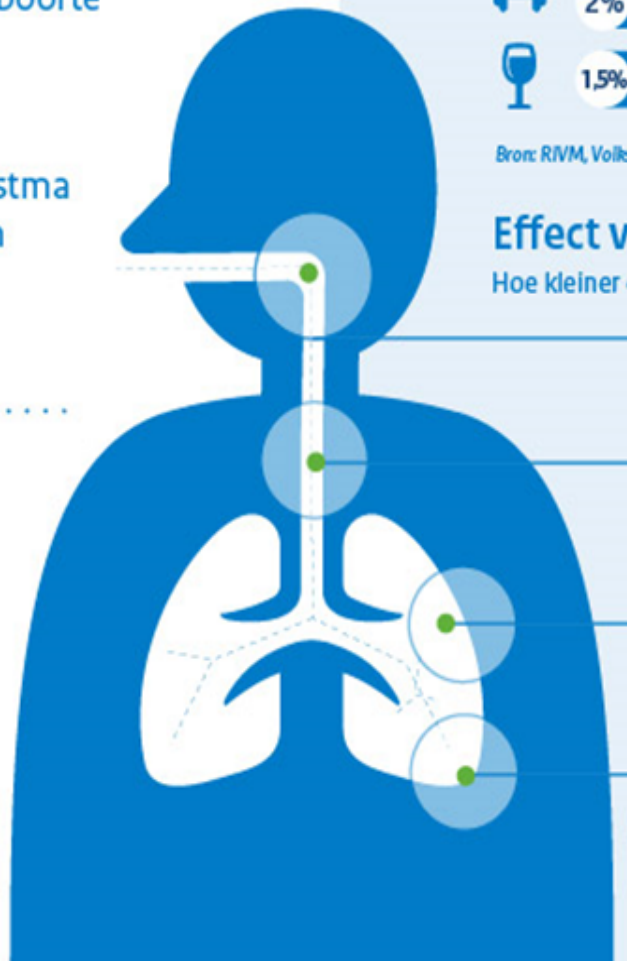
Ziektelast is verlies van gezondheid door ziekte en vroegtijdig overlijden.

Bron: RIVM, Volksgezondheid Toekomst Verkenningen, 2018

Effect van fijnstofdeeltjes:

Hoe kleiner de deeltjes, hoe verder ze in het lichaam doordringen.

>10 micrometer
Afgevangen in keel en neus

2,5-10 micrometer
Bereikt bovenste luchtwegen, wordt bijna niet uitgeademd

0,1 - 2,5 micrometer
80% wordt uitgeademd
20% dringt door tot in longblaasjes

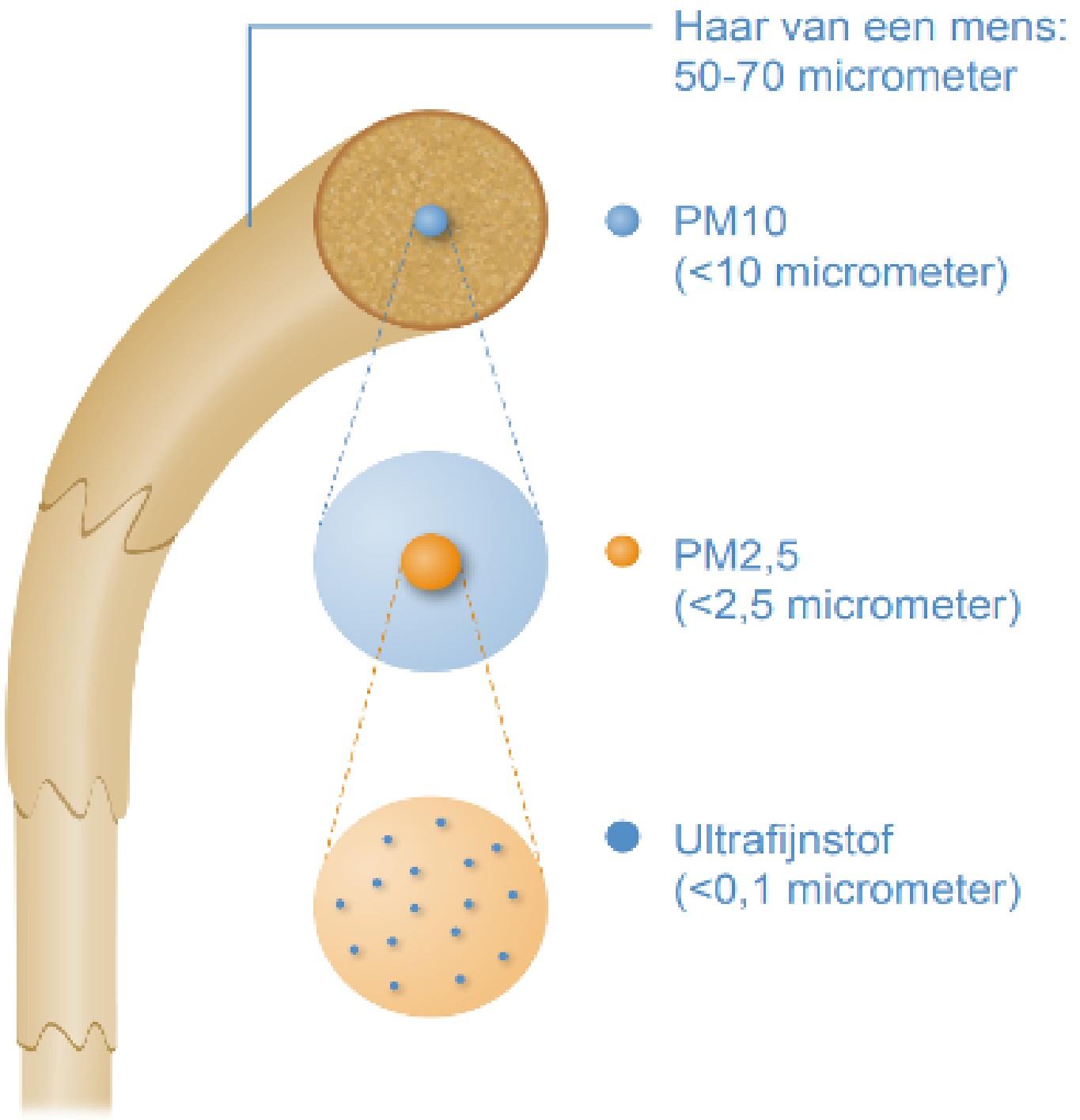
< 0,1 micrometer
Blijft achter in longen, kan doordringen tot bloedbaan

September 2023

SCHONE LUCHT AKKOORD

Fijnstof

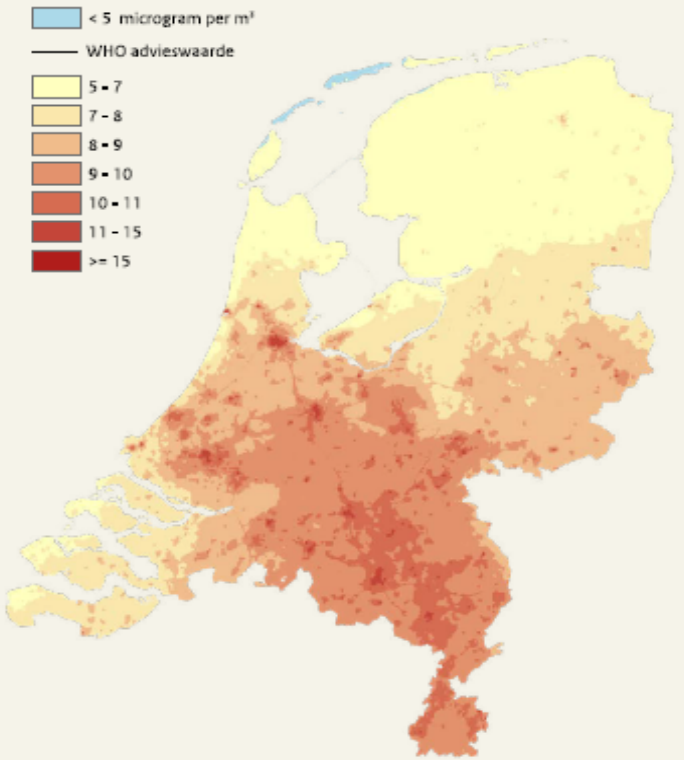
- Wegverkeer ongeveer 50 – 80 nanometer gewogen in **µg/ m3 kubieke meter**
- Vliegverkeer ongeveer 10 - 50 nanometer geteld in **aantal per cm³**
- Achtergrondniveau UFP
  Europees gemiddelde van 31.500 ± 16.000 deeltjes per cm³

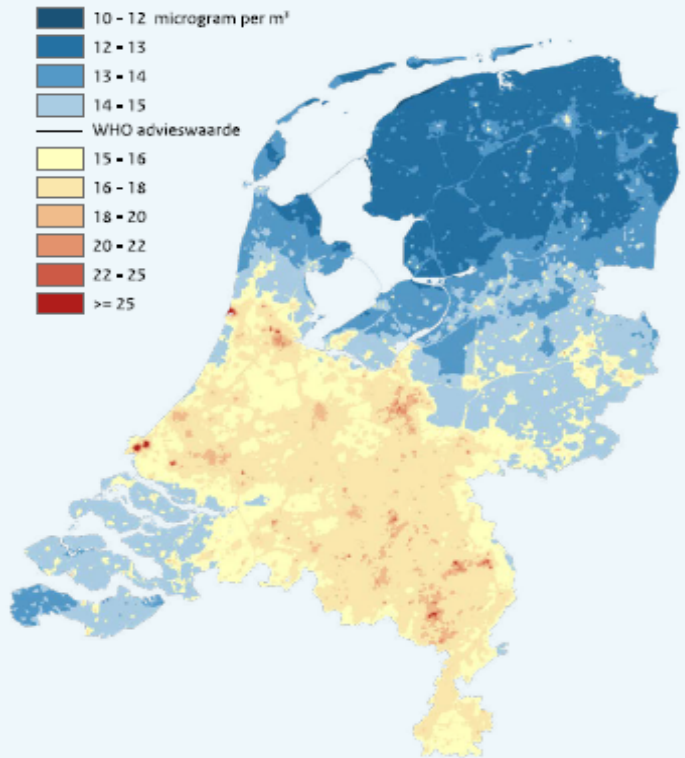
Luchtkwaliteit in Nederland

Deze infographic geeft een beeld van de gemiddelde concentraties in Nederland in 2021 van drie belangrijke luchtverontreinigende stoffen: fijnstof kleine fractie ($PM_{2,5}$), fijnstof grove fractie (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2). Onder de kaartjes wordt voor elke stof een vergelijking gemaakt met een bepaalde plek of omgeving, om een beeld te geven van waar deze concentraties kunnen voorkomen. De vergelijking wordt gemaakt met de huidige EU-grenswaarde, een nieuw voorgestelde EU-grenswaarde en de WHO-advieswaarde.

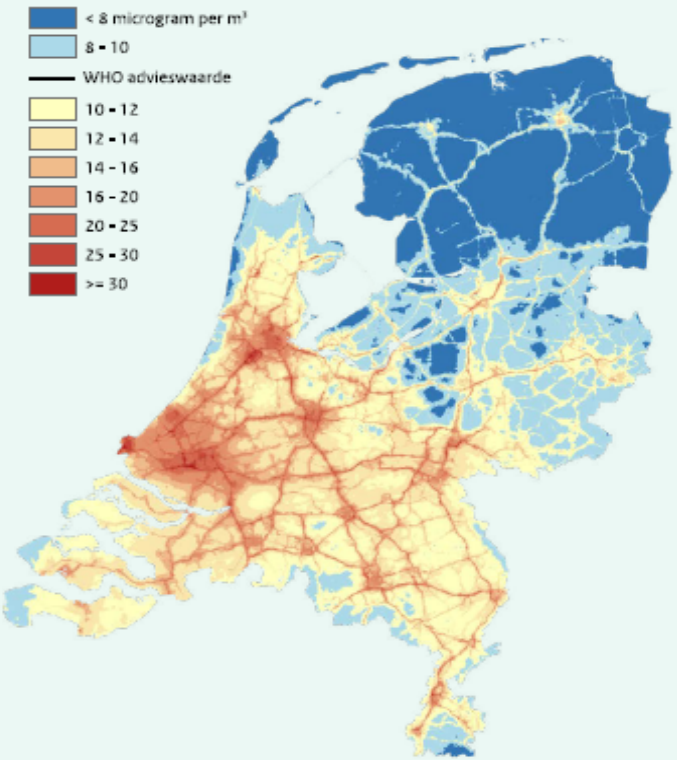
Fijnstof ($PM_{2,5}$)

Fijnstof (PM_{10})

Stikstofdioxide (NO_2)

	Waarde	Vergelijkbaar met ...	Waarde	Vergelijkbaar met ...	Waarde	Vergelijkbaar met ...
Huidige EU-grenswaarde	20 microgram per m³	Industrieel gebied in Noord-Italië	40 microgram per m³	Industrieel gebied in Noord-Italië	40 microgram per m³	Binnenstad van Parijs, Madrid, Berlijn
Voorgestelde EU-grenswaarde 2030	10 microgram per m³	Zuid-Limburgse heuvels	20 microgram per m³	Centrum Amsterdam	20 microgram per m³	Binnenstad gemiddelde/ kleine Europese steden
WHO advieswaarde	5 microgram per m³	Alpen, Zweedse bossen	15 microgram per m³	Stadjes/dorpen in Duitse Zwarte Woud	10 microgram per m³	Ierse heuvels, Franse platteland

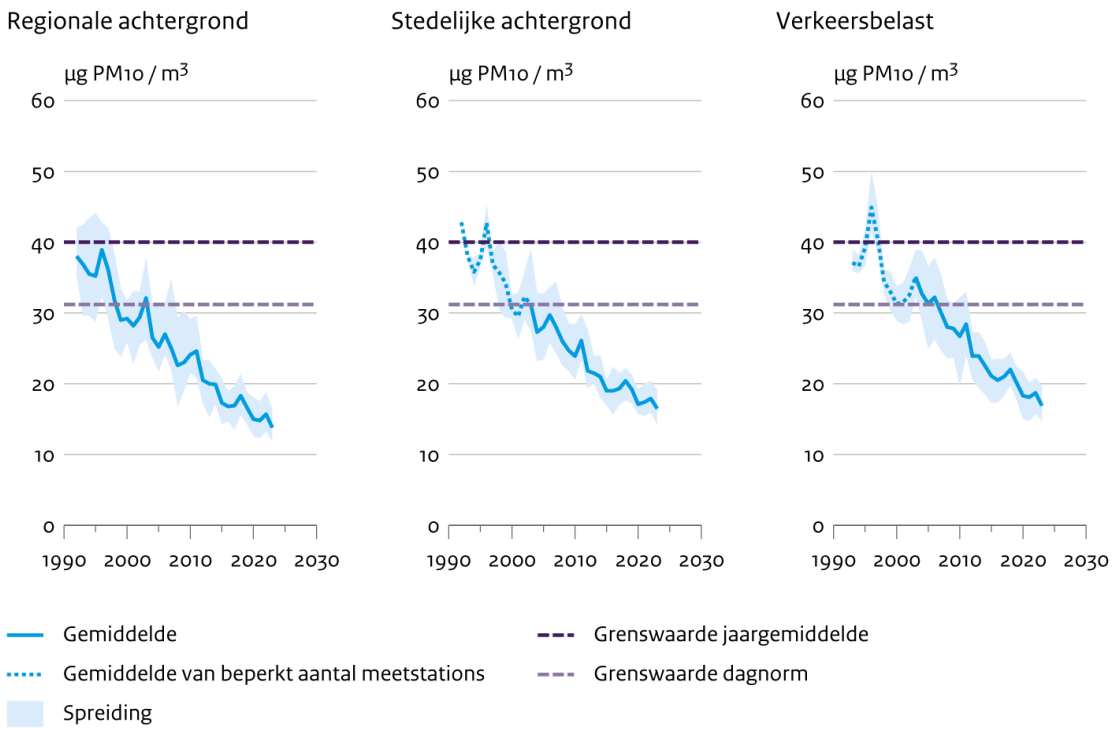
Noot: *De locaties die worden aangegeven zijn willekeurig gekozen als locaties waar vergelijkbare concentraties voorkomen. Dit als doel om een beeld te geven van plekken en landschappen waar deze concentraties kunnen voorkomen. Het betekent niet dat dit de enige plekken zijn waar deze concentraties voorkomen of dat de concentraties voor de gehele locatie gelden.*

Bron: *Air quality statistics - European Environment Agency (europa.eu) en Atlas Leefomgeving*
Bronjaar gegevens omgevingsvergelijking en kaarten: 2021

Ontwikkeling luchtkwaliteit.

- Luchtkwaliteit afgelopen decennia sterk verbeterd.
  - M.n. vanwege ontwikkelingen verkeer/ industrie/ landbouw.
  - Luchtkwaliteit kent grote verschillen in plaats en tijd.

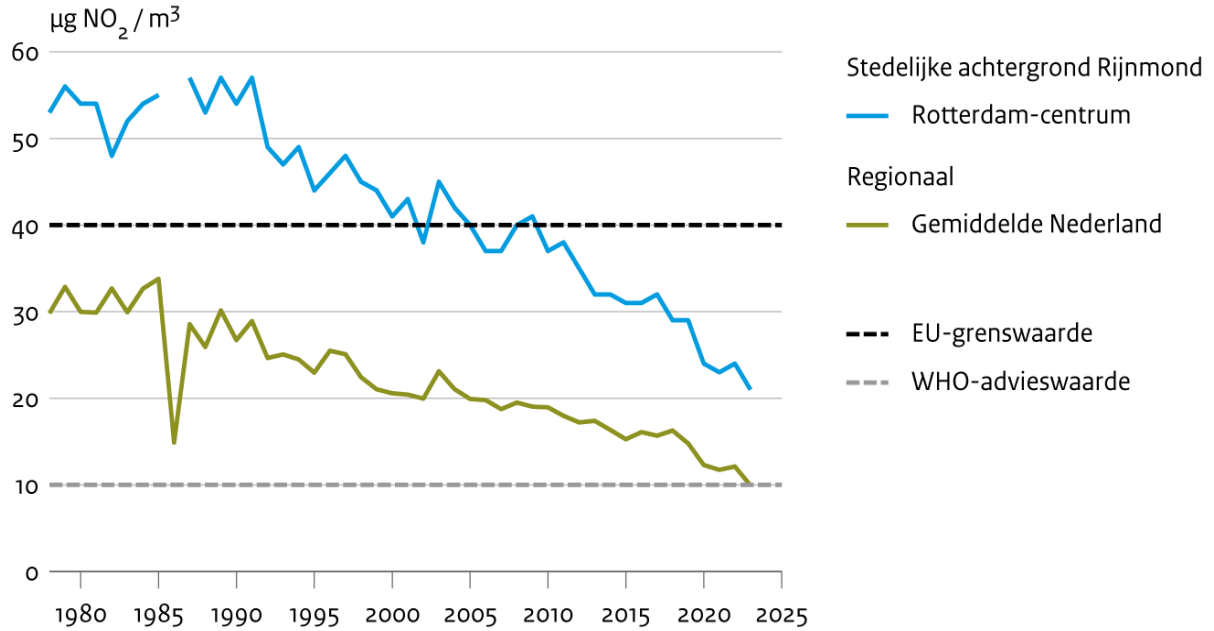
Concentratie fijnstof in lucht

Bron: RIVM/DCMR/GGD Amsterdam 2024

RIVM/jul24
www.clo.nl/nlo24318

Concentratie stikstofdioxide in lucht

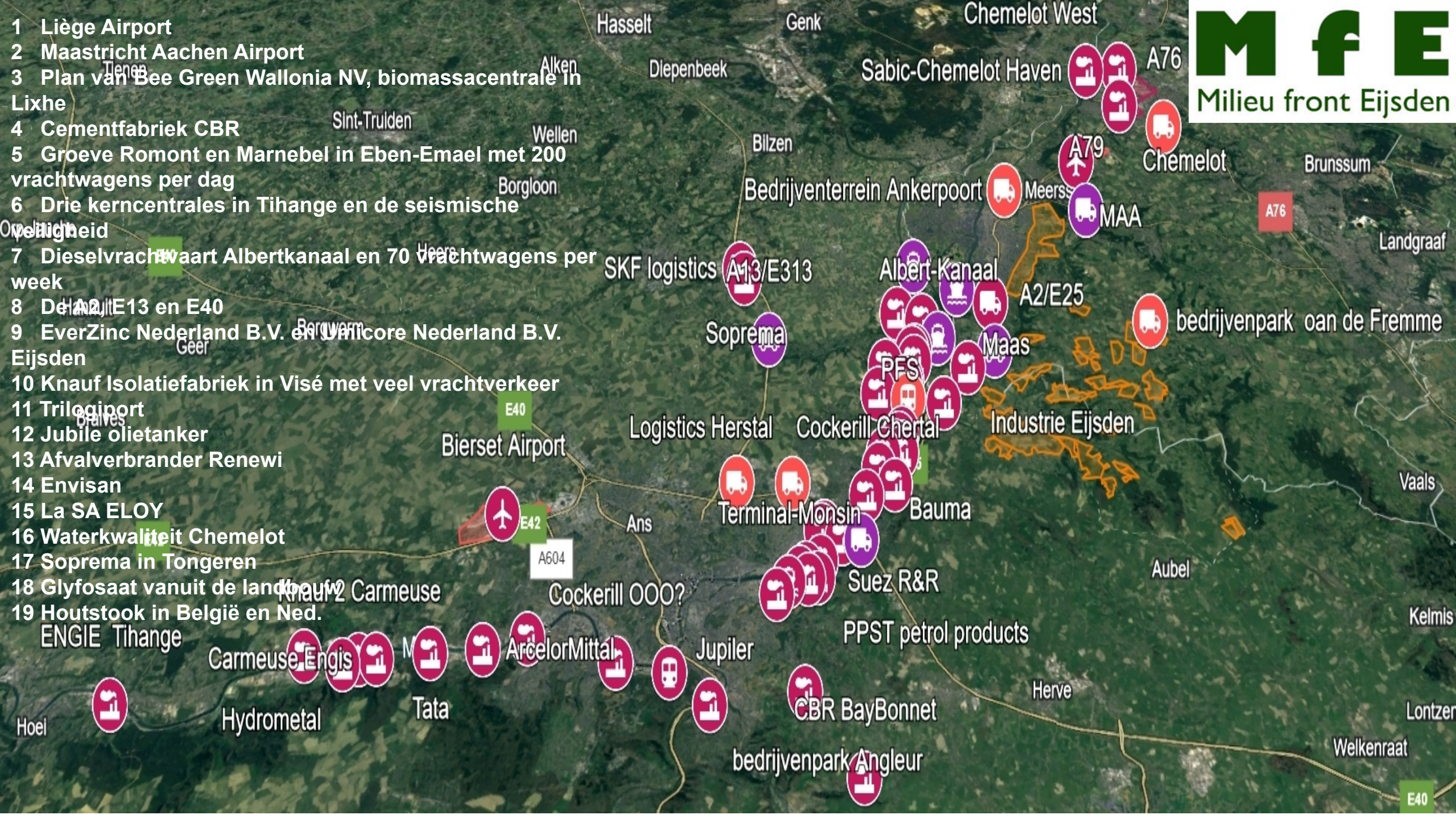
Bron: RIVM/DCMR/GGD Amsterdam 2024

RIVM/mei24
www.clo.nl/nlo23119

Luchtkwaliteit in Eijsden-Margraten.

- Landschappelijke kenmerken: Eijsden gelegen in Maasdal.
- Zuidwestenwind: ‘Snelweg’ voor lucht.
- Emissiebronnen in de regio → Cumulatie-effect.
- Grensoverschrijdende overlast.
- Rol gemeente.

1 Liège Airport
2 Maastricht Aachen Airport
3 Plan van Bee Green Wallonia NV, biomassacentrale in Lixhe
4 Cementfabriek CBR
5 Groeve Romont en Marnebel in Eben-Emael met 200 vrachtwagens per dag
6 Drie kerncentrales in Tihange en de seismische veiligheid
7 Dieselvrachtvaart Albertkanaal en 70 vrachtwagens per week
8 De A2, E13 en E40
9 EverZinc Nederland B.V. en Umicore Nederland B.V. Eijsden
10 Knauf Isolatiefabriek in Visé met veel vrachtverkeer
11 Trilogiport
12 Jubile olietanker
13 Afvalverbrander Renewi
14 Envisan
15 La SA ELOY
16 Waterkwaliteit Chemelot
17 Soprema in Tongeren
18 Glyfosaat vanuit de landbouw
19 Houtstook in België en Ned.
Milieu front Eijsden
Hasselt
Genk
Chemelot West
Sabic-Chemelot Haven
A76
Diepenbeek
Alken
Sint-Truiden
Wellen
Bilzen
A79
Chemelot
Brunssum
Borgloon
Bedrijventerrein Ankerpoort
MAA
A76
Landgraaf
SKF logistics
A13/E313
Albert-Kanaal
A2/E25
bedrijvenpark oan de Fremme
Soprema
Maas
PFS
Logistics Herstal
Cockerill Chertal
Industrie Eijsden
E40
Bierset Airport
Vaals
Terminal-Monsin
Bauma
E42
A604
Ans
Aubel
Knauf 2 Carmeuse
Cockerill OOO?
Suez R&R
ENGIE Tihange
PPST petrol products
Kelmis
Carmeuse Engis
ArcelorMittal
Jupiler
Herve
Tata
CBR BayBonnet
Hydrometal
Hoel
Lontzen
bedrijvenpark Angleur
Welkenraat
E40

Vliegtuigemissies

- **Invloed van weersituaties**
  bodenreliëf Maasdal en inversieweer

- **Windrichting en sterke**
  tot 7 keer meer achtergrond-emissies

- **Chemische emissie-voetprint**
  Koolstofdioxide, water, Stikstofoxiden, Zwaveldioxide, Koolstofmonoxide, VOS

- **Vliegtuigmotoren bedrijfsmodus**

- **Vortex down wash emissies**
  tot 1.000 meter dieper

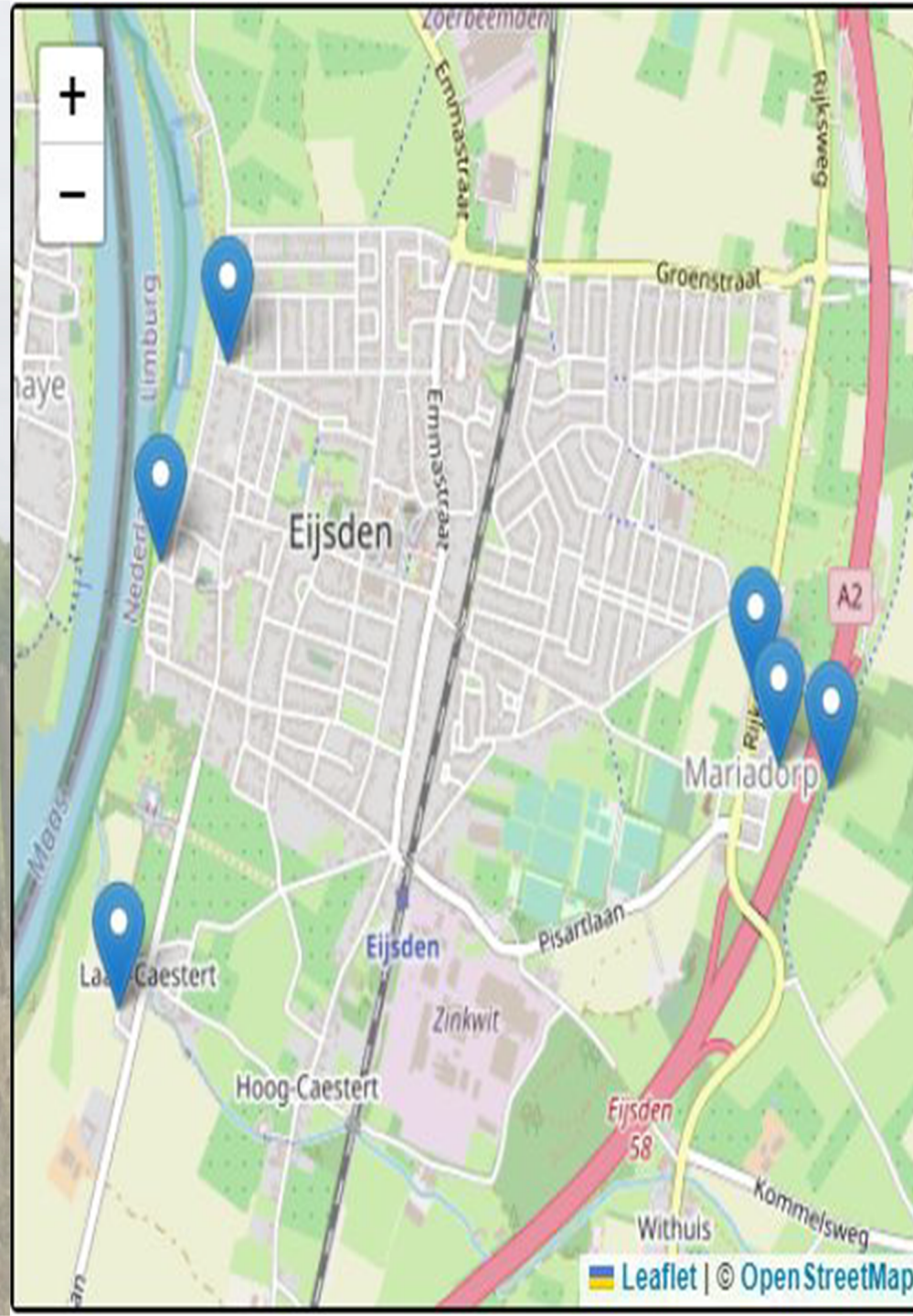

© PlanesWeekly

Onderzoek luchtkwaliteit in Eijsden.

- Raadsbesluit eind ‘21: onderzoek luchtkwaliteit Eijsden.
- Uitvoering: VTEC. Data-analyse: Universiteit Maastricht & MILOA
- Fase van afronding: metingen t/m Aug’24.
- Samenvatting + totaalrapportage wordt gedeeld.

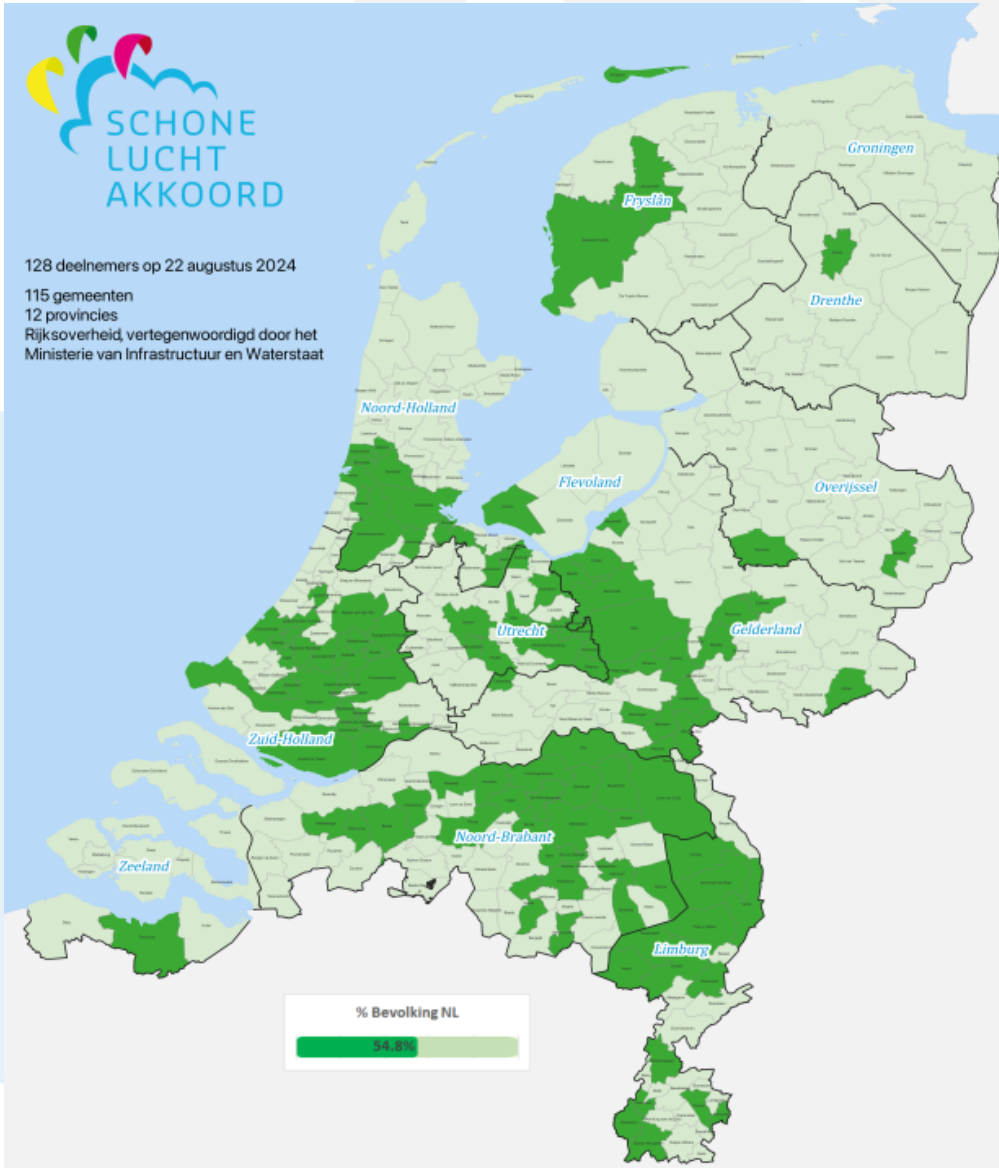
- Onderzoeksopzet: 6 stations/ 1 controlestation.
- Looptijd 2 jaar; PM1/ PM2.5/ PM10. + Meteo.

Schone Lucht Akkoord

- Eijsden-Margraten per 21-3-2024 aangesloten.

Toekomst & aanpak

- Meten = Weten
- Landelijk meetnet: ultrafijnstof. - Metingen RUD. - Metingen Trichterweg. - Burgerparticipatie.

- Beleidsmaatregelen onder het Schone Lucht Akkoord.
- Aanpak overlast houtstook. Educatie. (Inruilregeling bromfiets)

- Taskforce luchtkwaliteit.
- Samenwerkingsverband: Milieufront Eijsden/ RUD/ Provincie/ GGD/ Gemeenten/ Kennisinstellingen.

- Grensoverschrijdende overlast;
- 3 facetten: lobby/ juridisch/ beleid

Gelegenheid tot vragen/ discussie